

T.C.
ZM R

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1188

KARAR NO : 2021/39

DAVACI : FATMA NUR ENYÜREKL ADINA TÜM YEREL YÖNETİM
ÇALIŞANLARI SENDİKASI

VEKİL : AV. HÜSEYİN BURAK ÇELEBİCAN
-UETS[16550-55074-00080]

DAVALI : ZM R BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI

VEKİL : AV. ASLI SETENAY ATAY EKİNCİ

Cumhuriyet Bulvarı No:1 Konak/ ZM R

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözleşmenin 5/B-f bendinde yer alan sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların sözleşme meden yararlanmasının, memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri konusuna ilişkin sosyal denge sözleşmesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına ilişkin Toplu Sözleşme hükümünün; bir kamu görevlisi vereni olan yerel yönetimlerle kamu görevlileri sendikaları arasında kamu görevlilerinin ekonomik ve sosyal haklarının düzenlenmesi amacıyla toplu sözleşme akdedilmesinin Anayasa ile güvence altına alınmış bir hak olduğu, sözleşme ile sağlanan haklardan yararlanılmasında yetkili sendikaya üye olan ile olmayan personel arasında bir ayırım yapılamayacağı, aksine bir yorumun sosyal denge tazminatının adaletli bir ücret dağılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barınma amaçlarına ve Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu, 4688 sayılı Kanun'un 32. maddesinde böyle bir ayırım yapılmasına imkan sağlayan bir düzenleme bulunmadığı iddialarıyla iptali ile yapılan kesintilerin kesinti tarihlerinden itibaren ilave yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 6356 sayılı Kanun'da toplu sözleşme sözleşmesinin imzası sırasında tarafı olmayanlar, sonradan işyerine girip de üye olmayanlar veya imza tarihinde tarafı olmayan sendikaya üye bulunup da ayrılanlar veya çıkarılanların toplu sözleşme sözleşmesinden yararlanabilmelerinin, toplu sözleşme sözleşmesinin tarafı olmayan sendikaya dayanan aidatı ödemelerine ilişkin tutulduğu, bu düzenleme ile işçilerin sendikaya üye olup olmamak konusundaki özgürlüklerinin korunmasının amaçlandığı, dayanan aidatı ödemek suretiyle toplu sözleşme sözleşmesinden yararlanmak ya da sendikaya üye olarak toplu sözleşme sözleşmesinden yararlanmanın çalışanın inisiyatifinde olduğu, bu tercihlerin doğuracağı sonuçlardan idarelerinin sorumlu tutulmasının haksız olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren zmir 3. dare Mahkemesi'nce görüşüldü:

Dava; davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözleşmenin 5/B-f bendinde yer alan sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların sözleşme meden yararlanmasının, memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri konusuna ilişkin sosyal denge sözleşmesi aidatı adı altında kesinti yapılmasına ilişkin Toplu Sözleşme hükümünün iptali ile yapılan kesintilerin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 11.4.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile eklenen **Ek 15. maddede**; "Belediyeler ve başlı kurulları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı

T.C.

ZM R

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1188

KARAR NO : 2021/39

Kanun'a göre yapılan toplu sözleşme mede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşme meyle belirlenir." ekinde düzenleme yapılmı tır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 14. maddesinde; "Sendikalara üye olmak serbesttir. Kamu görevlileri çalıştıkları yerinin girdi i hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler." hükmüne, 18. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Kamu i vereni kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz." hükmüne, 24. maddesinde; "Sendika ve konfederasyonların gelirleri; a) Üyelerinin ödeyecekleri üyelik ödentilerinden, b) Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden, c) Ba ı ve yardımlardan, d) Mal varlı ından elde edilen gelirlerden oluşur." hükmüne, 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kanununun 18. maddesi ile de i ik "Toplu sözleşme kapsamı" başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrasında, "Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar." hükmüne, ikinci fıkrasında; "Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz." hükmüne yer verilmi , aynı Kanununun 04.04.2012 tarih ve 6289 sayılı Kanununun 22. maddesi ile de i ik "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı **32. maddesinde**; "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. **Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz** ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz" hükmüne yer verilmi tır.

Dosyanın incelenmesinden; davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında 01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında geçerli olmak üzere Sosyal Denge Tazminatı ödenmesini de içeren sözleşme imzalandı ı, anılan sözleşmenin "Sözleşme Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" başlıklı 5'inci maddesinin f bendinde, sözleşmenin tarafı olan sendikaya üye olmayanların memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödeyerek sözleşme meden yararlanacağı yönünde hükme yer verildi i, davacı tarafından da davalı idare ile Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası arasında imzalanan sözleşme konusu Toplu Sözleşmenin 5/B-f bendi uyarınca yetkili sendika üyesi olmayan personelden sosyal denge sözleşme mesisi aidatı adı altında kesinti yapılmasına dair Toplu Sözleşme mesisi hükmünün iptali ile yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren ilave olacak yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmı tır.

Öte yandan, Danıştay 12. Dairesinin 18/12/2019 tarih ve E:2019/4940 sayılı kararı ile 01/09/2019 tarih ve 30875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/08/2019 tarih ve 2019/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın, "**Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar**" başlıklı 4. bölümünün "**Sosyal Denge Tazminatı**" başlıklı 1. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikası, üyesi olmayan kamu

T.C.

ZM R

3. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1188

KARAR NO : 2021/39

görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşmesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri, söz konusu sözleşme medeni usul ve esaslar dahilinde yararlanır." hükmünün yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre, sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek için yapılan sözleşmenin toplu sözleşme sayılmayacağı anlaşılmakta olup bu dönemde toplu sözleşme yerine geçen Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının, sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikasının, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşmesi aidatı alabileceğine dair hükmünün Danıştay 12. Dairesince yürütmesinin durdurulması, yasal düzenlemede de sosyal denge tazminatı alan kamu görevlilerinden dayanılmaz aidatı ya da sözleşme aidatı kesilmesine imkân sağlayan bir düzenlemeye yer verilmemesi karışında dava konusu sözleşme hükmünde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta sözleşmenin tarafı sendikaya üye olmayan personelden sosyal denge tazminatından yararlanabilmeleri için yapılan sözleşme aidatı kesintisine son verilmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemde hukuka uygunluk görülmediğinden gerekçesiyle iptaline dair Mahkeme kararına yönelik istinaf başvurusu zmir Bölge 6. Daire Mahkemesi 6. Daire Dava Dairesi'nin 12.12.2019 tarihli ve E:2019/2251, K:2019/2278 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Öte yandan, sözleşme aidatı kesilmesini öngören sözleşme hükmünün hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığından ve hukuka aykırılığı yargı kararıyla saptanan sözleşme hükmü nedeniyle kesilen dayanılmaz aidatlarının dava tarihinden itibaren itibaren letilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerektiği ise açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu sözleşmenin 5. maddesinin (f) bendinin **iptaline**, anılan sözleşme hükmü uyarınca yapılan kesintilerin dava tarihinden itibaren itibaren kesinti tarihinden itibaren itibaren letilecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya **ödenmesine**, ayrıca idari dökümü yapılan 214,60-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 2.040,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde zmir Bölge 6. Daire Mahkemesi'ne istinaf yolu açılmak üzere, 12/01/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Bağkan
EKREM ATICI
28434

Üye
ZAFER BULUT
191820

Üye
ÇAĞDA KOCAOĞLU
178612

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı	:	54,40 TL
Karar Harcı	:	54,40 TL
Vekalet Harcı	:	7,80 TL
Posta Gideri	:	98,00 TL
TOPLAM	:	214,60 TL